

Sporazum IZ i Jevrejske zajednice/ Kavazović i Finci: 500 godina primjera dobrih odnosa muslimana i Jevreja

Jučer su reisu-l-ulema Islamske zajednice Husein ef. Kavazović i predsjednik Jevrejske zajednice Jakub Finci potpisali Sporazum povodom zajedničkog obilježavanja 200 godina od Sarajevskog purima.

„Sporazum koji smo potpisali, Islamska zajednica i Jevrejska zajednica u Bosni i Hercegovini, govori nam koliko su ova dva naroda, muslimani i jevreji, na ovom prostoru dijelili zajedničku sudbinu od trenutaka njihovog zajedničkog progona iz Španije, pa evo do Sarajeva i tog susreta u Sarajevu“, kazao je reisu-l-ulema Kavazović te dodao:

„Ovo je dokaz da smo upućeni jedni na druge, da smo u povijesti jedni drugima uvijek bili na neki način zaštita i onda kada vlasti nisu bile na nivou, nisu vodile računa o interesima svih ljudi na ovom prostoru, običan svijet, običan narod, vjernici i sa jedne i sa druge strane su jedni drugima priskakali u pomoć i štitili i branili jedni druge. Tako je bilo u prošlosti, tako je bilo u posljednjoj, teškoj tragediji grada Sarajeva, agresiji na ovaj grad, kada su Jevreji putem svojih humanitarnih društava pomagali i Bošnjacima i Hrvatima i Srbima koji su ostali u ovom gradu da dijele zajedničku sudbinu, što je dokaz da ćemo i dalje nastaviti raditi na onome što je opće dobro, svih nas, a to je život prije svega svih ljudi i njihova sigurnost na ovom prostoru“, istaknuo je reisu-l-ulema Kavazović.

Predsjednik Jevrejske zajednice u BiH Jakov Finci potpisivanje današnjeg sporazuma označio je kao još jedan korak na putu saradnje Islamske i Jevrejske zajednice ali i suživota i zajedničkog rada na dobrobiti zajednice koje već stotinama godina na ovim prostorima baštine ova dva prijateljska naroda.

„Čini mi se da je ovo dobar trenutak da se još jednom pokaže i dokaže da ovdje ne pričamo o zajedništvu, ne pričamo suživotu, ne pričamo o tome da se može zajedno, nego da smo to upravo i u praksi praktikovali već dugo, dugo godina i ovim potpisom ugovora želimo da to još bolje osvijetlimo i u budućnosti nastavimo“, rekao je Finci.

Svake godine, na dan 4. Marhešvana (u oktobru), slave sarajevski Jevreji “Sarajevski purim” ili “Purim di Saray” kao uspomenu na spasenje od ruku Mehmed Ruždi-paše. Ovaj bosanski valija bacio je 1235. po hidžri tj. 1819. u okove tadašnjeg hahambašu Mojsija Danona i desetoricu najviđenijih Jevreja i zaprijetio im da će svu jedanaesticu pogubiti ako mu se u roku od 2 dana ne isplati 500 kesa groša. Ono na što Ruždi-paša nije računao bio je otpor sarajevskih muslimana i solidarnost sa veoma poštovanim Jevrejima stanovnicima Sarajeva. Prema Muvekitu saznaje se da je 20. safera 1235. (8.decembra 1819) Mehmed Ruždi-paša smijenjen sa položaja bosanskog valije, oduzeta mu je čast vezira i naređeno mu je da se nastani u Iskedži.

Ovaj događaj do sada nije nikada detaljno istražen i uglavnom se prepričavao kao legenda. Međutim, postoje dokazi u arhivu u Travniku i Državnom osmanskom arhivu u Istanbulu o samom događaju koji je okarakterisan kao pobuna. U istoriji Osmanskog carstva to se desilo do tada samo jednom i nikada više. S toga je Sarajevski purim značajan za historiju Bosne i Hercegovine. Obilježavanje ovog događaja iz 1819. godine služi očuvanju i promoviranju suživota Jevreja i muslimana u Bosni i Hercegovini.

Kako ističu pokretači ovog projekta, u kojem učestvuju Rijaset Islamske zajednice i Jevrejska zajednica, cilj je pokazati kroz zajedničku istoriju od 500 godina primjere dobrih odnosa između muslimana i Jevreja u Bosni i Hercegovini.

Rukovodioc projekta je dr. Eli Tauber. U timu će sarađivati dr. Adnan Kadrić, dr. Dževada Šuško, dr. Sejdalija Gušić i Spomenka Pelić. Obavit će se istraživanja u Istanbulu i Beču. U toku su pripreme za objavljivanje knjige, postavljanje izložbe, predstavljanje kratkog filma kao i organiziranje naučne konferencije što je planirano za 2019. Plan je da projekat bude završen 2020. godine kroz međunarodno predstavljanje projekta u Evropi i svijetu s ciljem promocije suživota, a posebno dobrih komšijskih odnosa između Bošnjaka i Jevreja u Bosni i Hercegovini.(v,tl)

Date: 08-09-2018